

Učitel matematiky

Alena Šarounová

Geometrie a umění v dobách minulých

Učitel matematiky, Vol. 3 (1995), No. 4, 61

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/152850>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1995

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

GEOMETRIE A UMĚNÍ V DOBÁCH MINULÝCH

V roce 1935 vyšla v pražském nakladatelství Jana Štence kniha *Geometrie a umění v dobách minulých*. Její autor, profesor František Kadeřávek (1885–1961), se soustavně věnoval vztahu geometrie a umění. Vyučoval mj. deskriptivní geometrii na Vysoké škole architektury a pozemního stavitelství a v letech 1927–32 přednášel na Akademii výtvarných umění. Již v roce 1922 vychází jeho *Perspektiva; příručka pro architekty, malíře a přátele umění* a o tři roky později *Relief; příručka pro sochaře a architekty*. Obě knihy (vydané rovněž Janem Štencem) jsou velmi čtivé a srozumitelné i čtenáři laikovi; jsou doplněny množstvím nákresů a ilustrativních fotografií. Myslím, že každý učitel matematiky by v nich mohl najít řadu zajímavostí k rozšíření vlastního obzoru a k osvěžení výuky (zajímavé aplikace geometrie v umělecké práci). Mohl, kdyby . . . . Kdyby tyto knížky bylo možné sehnat. Jsou však velice vzácné. Dostupnější je mnohem pozdější Kadeřávkova knížka *Úvod do dějin rýsování a zobrazovacích metod* (ČSAV, 1954), ale ani tu není snadné získat.

Proto mě velmi potěšilo, že kniha *Geometrie a umění v dobách minulých* vyšla nedávno znovu (Půdorys, Praha 1994), a to jako reprint původního graficky velmi zdařilého vydání z roku 1935. Je doplněna poznámkami o geometrii zednářské symboliky, které byly vydány též roku 1935 a pocházejí pravděpodobně z pera Kadeřávkova přítele MUDr. K. Weignera.

Čtenář se seznámí nejen s historickými kořeny, z nichž vyrostlo kolmé promítání a lineární perspektiva, ale i s odvozováním kamenických značek stavebních hutí, s geometrickým rozbořením architektury a reprodukcemi obrazů, náčrtků a rysů historických staveb včetně slunečních hodin a pražského orloje.

Domnívám se, že toto dílo šťastným způsobem spojuje geometrii s historií a umožňuje nám nový pohled na roli matematiky. Pokud knihu uvidíte, určitě do ní nahlédněte. Jsem přesvědčena, že si ji pak nejen koupíte, ale budete se k ní často a rádi vracet.

ALENA ŠAROUNOVÁ